

Brot úr lögmanrøðuni:

ÍDNAÐARÚTBYGGING

- til stimbran og menningar av føroyskum búskapi

Nógvar ætlanir eru frammi og sýnir hetta, at áhugin fyri ídnaðarútbygging er stórur, segði lögmaður.

»Mangur er páskafriggjari, sum ikki var jólafriggjari, men í spurninginum um ídnaðarútbygging sær nú út sum allir menn kappast um at vera við til at tryggja einum vaksandi ídnaði hampulig kor her á landi.

At ídnaðarútbyggingin skal taka dik á seg í sjevtíðrunum stóð okkum leingi greitt, og at hon, áðrenn triðingskeið er runnið, longu hevur fingið fótur undir seg, kann bert fræa, og má sigats at vera meir enn vónast kundir í 1970.

Møguleikarnir fyri figging eru og verða böttir

Møguleikarnir fyri figging eru böttir íggjnum ymsa lóg-gávu og við stórri íleggning frá tí almenna, samstundis eru framd ymsk tiltøk til at stimbra eini betri fatan av ídnaði, hetta hevur vaksið um hugin at fara undir ymsa framleiðslu. Ikki bert innan fiskaiðnaðin henda støðugt íløgur í nýggj vriki, meðan eldri verða nútíðsmangjörð, men eisini annan ídnað leggja menn seg eftir at fáa í lag.

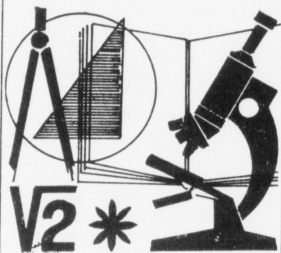
Støðið undir hesum er ikki bert figgjan, men eisini útbúgving til leiðslu og arbeiði innan ídnað og hartil ikki minst at eiga ta fullkønu kann-ingar- og metingarorkuna, sum skal viðgera tey projektir, menn hava áhuga fyri.

Tey útbúgvingatiltøk, sum higartil hava verið gjord — skeiðvirksemi og onnur skúling — hava tikið seg væl upp, men neyðugt er framvegis at vera á varðhaldi, so besta grundútbúgvingin kann gevast.

Havi fyrr sagt, at hóast íløguspurningurin innan ídnað er tungur at loysa, so letur

hann seg loysa, og enn eru valla skilagóð projektir deyð í egginum vegna tørvandi figgjan.

Hin spurningurin um at fáa til vege so væl grundaðar ætlanir, at teim er lív lagað, er enn truplari at loysa, tí hann loysist ikki við peningi eina. Her skal vitan, áhaldni og dugnaskapur til, ikki bert til at duga at leggja monnum lag á, og rætta teim hond í kann-ingini, men eisini til at duga at

loysa úr lagdi nóg av tí, sum í kvinnum og monnum bylgist, men sum tey ikki rættuliga duga at slætta gótuna fyri sjálvi. Hugmyndagávar — fantasi — mugu eisini leggjast afturat vitan og dugnaskapi, skal nakað av tí nógva, sum uttan iva kann framleiðast her á landi, verunliga skapast.

Av íløgumøguleikum skulu nevnt:

- 1) Lán frá ídnaðargrunninum
- 2) Lán og stuðul frá danska egnsútviklingsgrunninum
- 3) Lán og stuðul frá menningargrunninum
- 4) Smærri ídnaðarlán við landskassaveðhaldi
- 5) Landsstýrisins studningur til ídnaðarfremjandi endamál
- 6) Bankafiggjan, og hartil arbeiðir
- 7) Landsstýrið í lötuni fyri a fáa til vege eina grund figgjan (1. ella 2. prioritetsfiggjan) sum skal virka saman við ella framman fyri hinar nevndu figgjanarhættir — serliga ídnaðargrunni og egnsútviklingsgrunni — anandhvort úr einum sjálvstöðugum grunni ella lögð saman við onkrum av verandi stovnum.

Samskiping og miðsavnin eru neyðug tiltøk

Tað er skilligt, at við hesum mongu íløgumøguleikum er tørvur á samskipan, soleiðis at teir ymsu grunnar í summum førum virka saman innan sama øki og í øðrum luta upp-gávurnar sínar millum.

Eisini á planleggingar- og kanningarøkinum er brúk fyri samskipan, tí sum er, virkar ídnaðarfelagsstovnurin sum privatur ráðgevandi, goldin fyri mesta partin av landinum, meðan landið sjálvt og ídnaðargrunnurin troyta annan serkunnleika umframt henda privata.

Uttan eina miðsavnin av bæði ráðgevandi- og kanningar-siðuni so væl sum figgjar-siðuni, er vandi fyri, at tey, sum skulu gera nýtslu av hesum, flokjust í teim ymsu mugu leikum.

Samvinna við útlendskar fyrirkur

Sjálvsagt er eisini ein upp-gáva hjá tí almenna og teim ymsu stovnunum at gera vart við teir møguleikar, sum finnst, og í heila takið at royna at leita fram tey øki — og skapa áhuga fyri teim — har móguligt er í Føroyum at fara undir skapandi virksemini. T.d. eru menn í fleiri førum komnir eftir, at samvinna við útlendskar fyrirkur er ein gongd leið — ja í summum førum ein neyðug leið, skal framleiðslan eiga nóg stóran og góðan marknað og nóg góðar söluleiðir.

So nógvar sum gjørligt eigur at verða gjørt í Føroyum

Ein uppgávan hjá teim, sum byggja skip uttanlands, er at seta sum treyt, at alt tilhoyr, sum gerast kann í Føroyum, eigur at verða gjørt her. Landsstýrið hevur sagt útlend-skum skipasmiðjum frá hesi treyt, men byggharrarnir mugu gera vart við, hvat av føroyskari framleiðslu er at fáa.

Tað er tungt at bróta upp úr nýggjum, sum talan er um innan ídnað, og bakkastini verða mong.

Atli Dam

Skipasmiðjuídnaðurin - her tykist at lýsa í

Sum gjølla umrøtt í fjør, høvdu vit slík innan ta vinnu, so nógvar vónir eru knýttar at skipasmiðjuvinnuni.

Hon var nærur komin heilt undir bonkin, og hevur verið neyðugt við stórum almennum íløgum, skal hon bjargast, og enn er nakað eftir á mál.

Skála Skipasmiðja lat seinasta nýbygging sín í juni í ár og hevur tveir sáttmálar um at gera lidnar ídnaðartrolarar, og hon stendur nú fyrri fyrsta dagin at fáa sáttmála um 1 ella 2 nótaskip, so her tykist at lýsa í.

Styttri er komið ávegis í Vestmanna, sum lat seinasta útróðrarbátin í desember 1972, har hevur felagið enn ikki funnið sær kóna leiðslu, og har eru úbyggingaruppskotini enn ikki liðug.

Landsstýrið hevur latið upp í hendurnar á serkønnum at koma við uppskoti um neyðuga úbygging, og verður hetta væntandi liðugt heilt skjótt, eftir verður so at tryggja

virkinum makrar sáttmálar. Uppskot landsstýrisins undir viðgerðini av skipasmiðju-kreppuni um at skipa ein sáttmálastovn kemur her aftur upp í tíðina, og vil landsstýrið nú heita á tingið um at taka støðu til henda stovn, soleiðis sum samtyktin í vetur segði frá.

Ymskar ídnaðarætlanir eru frammi

Soleiðis sum prísbólgnanin á veraldarmarknaðinum heldur fram, er meira enn fyrr neyðugt at verja seg við at royna at gera framleiðslu her á landi biligari. Vit vita, at byggitilfar og serliga víður dýrkar munandi, tí skuldu tær hugsanir, sum eru frammi við-vikjandi framleiðslu av isoleraðum elementum úr betong liðug til uppsetingar í samband við ætlanina um at fáa sett upp sementvirki, sum tekur sement heim í bulkst til pakk-ingar her, havt størsta áhuga.

Eisini ætlanin um at fram-litida neyðuga pakktilfarið til alla føroyska framleiðslu her-heima mál elva til, at ein kýtir seg at fáa uppgávuna loysa.

Annars liggja fyri nógvar meira og minni realistiskar ætlanir, sum sýna, at áhugin er stórur. At nevna tær her verður ov drúgvfært, men vit mugu orka at viðgera tær allar, tí sum eg fyrr havi nevnt, fyri hvørja ferð vit kanna og viðgera tíggju ætlanir, er kanska ein, sum forast kann út í lóð til stimbran og menningar av føroyskum búskapi.

Trupulleikarnir millum arbeiðsmenn og handverkarar

Ein spurningur, sum í seinastuni hevur velt nakað av

